novobydžovský ZPRAVODAJ

Ročník XXI. Číslo
7. března 1994 1

Z obsahu čísla: Změny v placení poplatků za odvoz domovního odpadu * Nadace Stanislava Hudečka * Policie hlásí * Fejeton Fr. Řezníčka * Česká mše vánoční * Poděkování TJ Sokol * Vánoční setkání * Prkna, která znamenají svět * Městská knihovna v nových prostorech * Na prahu sletového roku * Vzpomínky na P. Arnošta Mališe * Před 425 lety * Bydžov v proměnách staletí * Inzerce * Z naší matriky

ČISTÝ VZDUCH - KONTEJNER - AUTOBUS

Jak se to rýmuje? Jednoduše. Na tato tři témata vznesl místní občan písemný dotaz. A protože odpověď bude jistě zajímat řadu dalších občanů, dostal pisatel jednak odpověď dopisem k jeho rukám, jednak ji otiskujeme zde ve Zpravodaji.

1. Zvýhodněný „ekologický" poplatek za to, že stavba je vytápěna buď plynem, nebo elektřinou, nemusí zvažovat, případně schvalovat rada ani městské zastupitelstvo. Na tuto okolnost mysleli v předstihu již naši zákonodárci, a proto v současné době platí zákon č. 338/92 Sb. o dani z nemovitosti ve znění zákona č. 315/93 Sb., § 9, odst. 1, písm. R.

Jinými slovy, na základě citovaných zákonů majitelé staveb, kteří používají k výrobě tepla plyn nebo elektřinu, čili šetří vzduch, který musíme dýchat, jsou na dobu pěti let osvobozeni od placení daně z nemovitosti. Tímto způsobem náš stát podporuje využívání ekologicky nezávadných topných zdrojů. Tedy není to obvyklé jen ve světě, jak říká dopis, podporovat topení, které neznečišťuje ovzduší, je to samozřejmé i u nás.

Jinak městské zastupitelstvo schválilo na veřejné schůzi dne 9. 12. 1993 „Doplnění vyhlášky o nakládání s domovním objemným a tříděným odpadem", kde příloha č. 1 uvádí: Pevná částka 200 Kč za popelovou nádobu zahrnuje veškeré náklady kromě nákladů na uložení odpadů. Tato část nákladů se hradí úpravou na hlavu ve výši 45 Kč (zahrnuje poplatek České inspekci životního prostředí a obci).

Z původně navrhovaných tří variant se citovaná varianta jeví v současné době jako optimální, nejvíc vyhovující jak poplatníkům, tak potřebám města.

2. Domovní odpad se vozí na určenou skládku u benzinové pumpy proto, že to nařizuje vyhláška referátu životního prostředí Okresního úřadu v Hradci Králové. Vyvážený odpad je nutno třídit tak, jak je v civilizovaném státě běžné. Ve volně rozmístěných kontejnerech po městě se velmi často nacházely věci, které tam nepatří. Přesto se však dá říci, že volně rozmístěných kontejnerů využívala ta slušnější část občanů města, ti ostatní se do kontejnerů neobtěžují, odhazují odpad svých domácností, kde se jim to hodí, a počet divokých skládek po městě roste.

Například v Chudonicích vedle hospodářství pana Černého a zvlášť pestrá je skládka v lukách za Mikulkovým zahradnictvím v odvodňovacím příkopu, kde různé věci jistí občané sypou z mostku rovnou dolů na obě strany, takže roura pod mostkem je v případě potřeby neprůchodná. Našel se i takový, co do příkopu odhodil celou karosérii od auta. U divokých skládek jsou tabulky zakazující skládku pod pokutou tisíc korun. Členové městské policie provádějí namátkové kontroly, ovšem nemohou být všude.

Pokračování na str. 2

Dokončení ze str. 1

Onehdá přistihli při skládání jistého občana, který později obdržel poštou pokutu. Dotyčný ostře protestoval u starosty v kanceláři s tím, že to, co složil, potom zase naložil a odvezl. Co k tomu dodat?

Pokud někdo má rád svoje město a pořádek, může si přistavení kontejneru objednat za rozumný peníz u Technických služeb pro svoje účely. Přes všechny smutné zkušenosti budou jednorázově kontejnery rozmístěny před velikonočními svátky k provedení jarního úklidu.

Je už trochu otřepané připomínat slogan — Zpátky do Evropy. Pokud tam však skutečně chceme, musíme se mimo jiné naučit třídit náš vlastní odpad a vyvážet jej tam, kam patří, i když to pokaždé nemáme přímo u ruky.

3. To, že autobusy Praha — Pec Bydžovem jenom projíždějí a zastaví zde jen na dobu nezbytně nutnou, může být velkým překvapením jenom pro toho, kdo neví, že celá záležitost ohledně přemístění delší zastávky je projednávána s ČSAD Praha - Klíčov již delší dobu. Vlastně od té chvíle, kdy byl soukromým majitelem uzavřen hotel Lev a kde se jak cestující, tak především řidiči autobusů mohli občerstvit a použít toaletu až do pozdních večerních hodin ve slušné restauraci, v té době na požadované úrovni. Jak nám sdělil zástupce ČSAD, je uvedená skutečnost hlavním důvodem přemístění delší zastávky do Hořic.

Dříve, než k tomu došlo, bylo jednáno např. s majitelem cukrárny na náměstí, který ochotně přislíbil zajistit občerstvení i ve večerních hodinách. Problém je v tom, že stávající prostor cukrárny zdaleka nestačí pojmout cestující z autobusů, a dále v nabídce, sestávající převážně ze zboží cukrářského charakteru.

Při jednání s majitelem bufetu na náměstí vyplynulo, že je pro něj nerentabilní prodloužit otevírací dobu vzhledem k tomu, že kromě řidiče a cestujících se v bufetu v té době už žádní jiní hosté nezdržují.

Řešení celé situace se v této chvíli ukazuje zatím jediné. Znovu uvést do chodu jídelnu a restauraci hotelu Lev na požadované úrovni, spolu s toaletou a možností umýt se v teplé vodě. Potom bude možno okamžitě jednat znovu se zástupcem ČSAD Praha - Klíčov o vrácení zastávky s delší přestávkou autobusů Praha — Pec zpátky do Nového Bydžova. Řidiči autobusů, vykonávající těžkou a odpovědnou práci, mají právo požadovat odpočinkový čas dle svých představ.

Pokud se vážený místní občan vyjádřil písemně, že se Bydžov „bude blížit z města k vesnici", lze s ním souhlasit, v tomto případě však nelze vinit radnici.

Karel Šprinc,
starosta města

VÝZVA OBČANŮM

Technické služby Nový Bydžov upozorňují občany města na změny v placení poplatků za odvoz domovního odpadu pro rok 1994:

I. POPLATEK PRO OBČANY
za 1 popelovou nádobu činí . . . . . 200,— Kč ročně
za 1 občana trvale hlášeného ve stavbě . . . . 45,— Kč ročně
(platí pro všechny občany, i když nemají popel. nádobu).

Poplatek (pevnou částku na hlavu) neplatí děti do 6 let věku a občané, kteří prokáží alespoň půlroční nepřetržitou nepřítomnost v místě trvalého bydliště. Toto osvobození by se uplatňovalo dodatečně.

II. U staveb, kde není k trvalém pobytu hlášena žádná osoba, a u staveb k individuální rekreaci (rekreační domky, chalupy, zahrádkářské chaty)
poplatek za 1 popelovou nádobu činí . . . . . 200,— Kč ročně.

III. Fyzické osoby, právnické osoby nebo jiné subjekty, které vykonávají podnikatelskou, správní nebo jinou činnost, jsou povinny dohodnout smluvně s TS Nový Bydžov odvoz odpadu, pokud se jedná o odpad podobný domovnímu odpadu.
Poplatek za 1 popelovou nádobu činí . . . . . 600,— Kč ročně.

POPLATKY MUSÍ BÝT UHRAZENY DO 31. 3. 1994 (v kanceláři TS).

NA ZÁKLADĚ ÚHRADY BUDOU VYDÁVÁNY IDENTIFIKAČNÍ ZNÁMKY NA POPELOVÉ NÁDOBY.

NEOZNAČENÉ NÁDOBY NEBUDOU TS VYVÁŽENY!

Dále Technické služby oznamují, že dnem 25. ledna 1994 byly staženy velkoobjemové kontejnery z obvodu města. Občané mají možnost objemný domovní odpad, kov, odpad ze zahrádek vyvážet do kontejnerů, které jsou soustředěny v prostoru za BENZINOU Nový Bydžov.

PROVOZNÍ DOBA: každou sobotu od 8.00 do 12.00 hodin.

TS Nový Bydžov

Vážení občané,

v minulých dnech jste obdrželi leták Technických služeb města Nového Bydžova, ve kterém jste byli seznámeni s placením úhrady popelových nádob dle Vyhlášky o nakládání s domovním, objemným a vytříděným odpadem města Nového Bydžova a doplněním této vyhlášky o Přílohu č. 1.

Stanovení způsobu úhrady za nakládání s tuhým komunálním odpadem Vám chceme stručně přiblížit. Poplatek za jednu popelovou nádobu 200 Kč zahrnuje vlastní náklady služby (pohonné hmoty apod.), poplatek 45 Kč na občana se platí ČIŽP a obci, v jejímž katastru je skládka. Poplatek 45 Kč neplatí děti do 6 let věku a občané, kteří prokážou alespoň půlroční nepřítomnost v místě trvalého bydliště (např. zákl. voj. služba, pobyt v zahraničí atd.).

Vlastníci objektů odpovídají za nezávadné likvidování odpadu, tzn. musí prokázat ekologicky nezávadnou likvidaci domovních odpadů, schválenou referentem pro životní prostředí Městského úřadu v Novém Bydžově podle platných předpisů (zákon č. 238/91 Sb. o odpadech a zákon č. 311/91 Sb. o státní správě v odpadovém hospodářství).

Kontejnery pro ostatní objemný odpad, který nelze likvidovat do popelových nádob, jsou přistaveny každou sobotu v prostoru za benzinovou pumpou od 8.00—12.00 hod. Tato služba je poskytována bezplatně pod podmínkou, že občan se prokáže potvrzením o zaplacení poplatku za odvoz TKO (za popelovou nádobu). Každý občan má možnost za úhradu (dle svých potřeb) objednat si kontejner u Technických služeb města Nového Bydžova na odpad, který lze dle nařízení OÚ v Hradci Králové ukládat na skládce.

Pro jarní a podzimní úklid budou v měsících březen a září přistaveny krátkodobě kontejnery po městě.

Novotná - OVŽP

NADACE STANISLAVA HUDEČKA

V době, kdy se téměř na každém kroku setkáváme s nezřízenou touhou získat za každou cenu jen a jen pro sebe a co nejdříve zbohatnout, najdeme vzácně jednotlivce zcela odlišného vztahu k hodnotám života. Tito lidé nikdy nepřestali myslet na odkaz předků a na uchování jejich kulturního dědictví v muzeích a galeriích. Díky jim i naše muzeum získalo a nadále získává dary nejen vzácné předměty do svých sbírek, ale i finanční podporu pro další činnost. Právě v tomto měsíci darovala paní Vlasta Hudečková z Prahy našemu muzeu velký peněžní obnos pro vytvoření nadace Stanislava Hudečka.

*

Vážená paní Hudečková,

rada zastupitelstva města Nového Bydžova na svém zasedání dne 8. února 1994 přijala s velkým uznáním sdělení vedoucího muzea o Vašem rozhodnutí darovat muzeu 500.000,— Kč pro vytvoření nadace novobydžovského malíře a ilustrátora Stanislava Hudečka.

Váš ušlechtilý čin je o to vzácnější, že nadaci dáváte do vínku podporu výstavní, publikační a restaurátorské činnosti zaměřenou nejen k uchování a rozvíjení odkazu Vašeho zvěčnělého tchána, ale i dalších výtvarných umělců našeho kraje s cílem vytvořit galerii jejich děl.

Po velkých darech muzeu od bratří Mádlů z konce třicátých let, paní Josefy Hellerové a Vladimíra Kudery z konce osmdesátých let a vzácných darech od paní Marie Alžběty Nevyjelové přicházíte nyní Vy jako další velká mecenáška a příznivkyně našeho muzea, jejíž příklad zůstane trvale vepsán do jeho už více než století historie.

Vážená paní Hudečková, za Váš velký peněžní dar Vám za město Nový Bydžov, za muzeum a za nově vzniklou nadaci vyjadřujeme upřímné poděkování.

S přáním stálého zdraví a další spolupráce

Karel Šprinc,
starosta města

Jaroslav Prokop,
prom. historik,
vedoucí muzea

Ing. Jiří Pokorný,
tajemník MěÚ
a správce nadace

STANISLAV HUDEČEK (1872—1947)
Obraz minulosti (pekařství U Bukovských), barevná litografie z cyklu Nový Bydžov, vydala tiskárna V. & A. Janata v r. 1937

POLICIE HLÁSÍ

■ V noční době z 20. na 21. 12. loňského roku bylo provedeno vloupání do samoobslužné prodejny Konzum ve Skochovicích. Pachatelé odcizili různé potravinářské a alkoholické výrobky v částce cca 30.000 Kč. V prvním týdnu letošního roku byli z této trestné činnosti usvědčeni mladiství B. J., C. M. a jeho starší bratr C. Z. Kromě tohoto vloupání je podařenému trojlístku prokázána další rozsáhlá majetková trestná činnost na území Východočeského kraje. Všichni jsou vyšetřováni ve vazbě.

■ Krádež liščích kožek byla na OOP Nový Bydžov dne 9. 1. oznámena poškozeným R. O. Jednáním pachatele mu byla způsobena škoda ve výši 55.000 Kč. Pachatel R. V. i s odcizenými kožkami byl zadržen už v Nové Pace.

■ Šetřením policistů bylo zjištěno, že dne 18. 1. skupina pachatelů z Ostravska a Slovenska prováděla na různých místech v prodejnách v Novém Bydžově a u benzinové čerpací stanice krádeže vystaveného zboží různého sortimentu. Se zapůjčeným osobním autem naplněným kradeným zbožím pak za Novým Bydžovem ve směru na Skochovice havarovala. Proti všem pěti pachatelům je vedeno vyšetřování pro trestnou činnost krádeže.

■ Z krádeže vloupáním do zaparkovaných osobních automobilů na různých místech v Novém Bydžově byl usvědčen rómský občan z Bydžova O. A., kterého zajímala především radiotechnika. Jeho jednání bude předmětem soudního řízení.

■ Jen několik hodin stačilo policistům po oznámení krádeže vloupáním do fy. INTEX v Hlušicích, kde pachatel odcizil motorovou pilu, aby z této trestné činnosti byl usvědčen B. M. z Hlušic. Odcizenou věc již pachatel stačil prodat pod cenou zájemci z N. Bydžova.

■ Ještě na místě, než stačil svůj lup v pytlích z prodejny UNIPRO odnést, byl zadržen hlídkou městské policie K. K. z Nového Bydžova, který se zde „napakoval" různým zbožím v hodnotě cca 5.000 Kč. Pro tento čin i skutky spáchané v minulých dnech se bude zodpovídat před soudem.

O. M.

KLEKÁM SI...

FRANTA ŘEZNÍČEK

Ty jakoby navlečené korálky mimořádně krásných dnů koncem ledna a začátkem února přímo zaváněly jarem. Něžná kvítka sněženek, podléšek a čemeřic začala dominovat na dosud zimomřivých skalkách zahrádek a nadité pupence lýkovců jentaktak, že se nepřidaly posvětit svými květy bezlisté větévky keřů.

Vycházím ven z domova a u gymnázia s jakousi patriotickou pýchou okukuji sluncem ozářenou svatovavřineckou věž, na které právě hodinový cimbál odbíjí tři odpoledne. Jako obvykle, vyruší překvapivý zvonivý úder hejno holubů, slunící se na okrajích oplechované báně. — Tu ke mně přistoupí dvojice neznámých lidí, muž a žena, tak středních let, pozdraví a velmi zdvořile se ptají: „Nezlobte se, prosím, nevíte náhodou, kde zde bydlí pan Pivrnec? Prý někde v paneláku." (Jméno je smyšlené, hodně užívané v Dikobrazu). Soused z naší ulice, který nás míjí, odpovídá na tutéž otázku, že Pivrncovi bydlí v nějakém paneláku za sokolovnou, tam ať se dále informujeme. Zmíněná dvojice „cizinců" parkovala autem pár kroků pod lípami u kostela a nesměle poprosili, zda bych s nimi nejel, že mají pouze odevzdat adresátovi důležitý dopis, nic víc, a že budeme ve chvilce zpátky. Nasedl jsem a vystupujeme v panelákovém labyrintu bytů za sokolovnou. Kupodivu, zrovna nikde nikdo, a tak se všichni pokoušíme hledat Pivrncovy dle jmenných štítků na tlačítkách zvonků u jednotlivých vchodů do budov.

A to byl pro nás, milí přátelé, otřesný zážitek, na který snad nikdy nezapomenu!

Místo kdysi pravidelně uspořádaných a vkusně jmény označených tlačítek venkovních zvonků zevlují na nás ze zapuštěné omítkové niky pouze jejich rozbitá nefunkční torza se zarezlými šroubky a ven trčícími drátky. Jen nepatrný počet zdál se být v pořádku a řádně označen jmény. Jinak vše zaprášeno a i „pozlaceno" trusem ptáčků.

Holčička s míčem, právě vybíhající z travnatého místa za rohem bloků, ochotně nás zavedla ke vchodu, kde v některém patře Pivrncovi bydlí. Konečně máme jen krůček k cíli! Ale ouha! — Hlavní vchodové dveře jsou zavřeny, a jak jsme se později dozvěděli, dohodli se uživatelé bytů zavírat domovní dveře i přes den z obav ze vzrůstající kriminality. Jsou tam kočárky, kola, boty, ale stačí i zazvonit u bytu, strčit nohu mezi dveře a překvapenému uživateli dát špičatou kudlu na krk. Toto opatření lze ale plně chápat.

A tak opět hledáme ve většině neoznačených zvonkových tlačítek jméno: Pivrnec. Marně! — Chvíli čekáme, zda někdo z domu, nebo do domu nepřijde, čas letí a v blížícím se soumraku začínají se již sem a tam rozsvěcovat světlušky oken. Neváhám již ani okamžik a mačkám tlačítko bez ohledu na uvedené jméno, ale v předpokladu a víře, že je funkční.

Někde v nejvyšším poschodí se otevírá okno a taková, zdá se, silnější blondýna křičí dolů: „Kdo zvoní? Co si přejete?" Ptáme se po Pivrncových a dozvídáme se, že bydlí v druhém patře a že, jak vidí shůry, jde domů z nákupu paní z téhož bloku, která nám otevře. S baterkou prohlížíme dveřní vizitky či jménem označené vnitřní zvonky. Nikde nic, co by nás navedlo do správných dveří. Zvoníme namátkou u těch levých, kde kupa bot s ještě neplně zaschlým blátem dávala tušit, že zde někdo doma je. Budou to Pivrncovi? — Zazvoním, je slyšet cvaknutí dveří uvnitř a dětský dívčí hlásek oznamuje, že tatínek a maminka spí a ona nesmí nikomu otevírat. — „Ty jsi Pivrncová?" ptám se. „Nejsem, ti bydlí vedle," zajíkle odpovídá děvčátko.

Náš dosud dramatický příběh končí však happy-endem. Konečně jsme Pivrncovům dopis odevzdali, oni obligátně poděkovali a opouštíme panelákové sídliště, kde vesměs rozbité zvonky, opršelá jména (pokud tam vůbec jsou) a rezavé vyčnívající drátky dávají tušit něco o nelichotivých kvalitách jejich majitelů.

Vždyť polámaný korpus zvonku stojí něco málo přes 10 Kč. Šroubovák má jistě každý, a když ne, tak soused na ty dva šroubky půjčí. A vepsat své jméno na bílou vložku tlačítka (nejlépe tuší) není jistě problémem. To vše udělá perfektně každý, jen trochu šikovný školák!

„Cizinci" úkol splnili, já jim trochu pomohl, jenom nám nevyšel čas. Z těch několika předpokládaných minut zastavili jsme se opět pod věží až za půldruhé hodiny. — Projdete-li se ulicemi Bydžova, kolik byste asi našli správně označených domů a domků? Stačí zajít třeba do regionu zástavby „U plovárny" a naskytá se Vám neutěšený pohled. Právě takový jako v panelákové čtvrti, kde bydlí pan Pivrnec. Jaký propastný rozdíl je v tomto nutném pořádku v Hradci Králové, kde najdete lehko každého občana dle řádně vyznačených jmen u dveří objektů.

Proto jménem Bydžováků i „cizinců", kteří u nás někoho hledají, prosím: Označte své domky, domy a sídliště řádně fungujícími zvonky a jmény.

Klekám si na obě kolena
a mám sepnuté ruce!

ČESKÁ MŠE VÁNOČNÍ

Na Štědrý den loňského roku o půlnoci a na Boží hod zazněla v chrámu sv. Vavřince po 30 letech opět Česká mše vánoční Jana Jakuba Ryby Hej, mistře, vstaň bystře.

Byl to další z vydařených počinů skupiny muzikantů a zpěváků sdružených kolem Základní umělecké školy v Novém Bydžově a také kolem chrámového sboru. Scházeli se trpělivě už od září pravidelně každý čtvrtek, aby tuto nádhernou mši mohli předvést v plné kráse novobydžovské veřejnosti. J. J. Ryba tuto mši složil pro čtyři sólové hlasy s doprovodem orchestru.

Už úvodní Kyrie přivedlo posluchače a věřící v plně zaplněném kostele do nádherné atmosféry času vánočního. Nejinak tomu bylo i v ostatních osmi částech Rybovy mše. Přesto ale asi nejpůsobivěji vyzněla část sedmá, Benedictus, ve které všichni sólisté (J. Hudcová soprán, L. Horová ml. alt, J. Filip tenor a J. Vacek bas) za mohutné podpory sboru i orchestru předváděli pěkné a přesvědčivé výkony. Tím bezezbytku naplnili slova poslední části této mše: „S radostí, plesáním, s veselostí, srdcem spokojeným od Betléma kráčíme, radost velkou cítíme". Ano, všichni účinkující, věřící i posluchači cítili velikou radost. Jedni z krásného hudebního zážitku a druzí radost z díla, které se přes veškerá úskalí podařilo realizovat v plné kráse.

Štědrovečerní půlnoční mši ještě předcházelo vystoupení novobydžovských trubačů (V. Novotný, J. Vondráček trubky, J. Vacek, S. Novotný trombony), kteří zahráli v kostele nejznámější koledy a toto vystoupení ještě zopakovali na Boží hod, ale tentokrát z věže kostela sv. Vavřince.

Na závěr je tedy nutné co nejsrdečněji poděkovat všem sólistům, sboru i orchestru za obětavost a píli, s jakou tento nevšední hudební zážitek připravovali, a zvláště pak p. učitelce Horové, která vlastně celou dobu trpělivě vedla nácvik sboru i sólistů a zároveň ještě hrála na varhany. Nezbývá než doufat, že podobný hudební zážitek ona velká parta muzikantů připraví v co nejbližší době znovu.

Možná je škoda, že o koncertní předvedení Rybovy mše neprojevili zájem sokolové, kteří vlastní jediný velký sál ve městě, nebo i nově vzniklý Kulturní klub.

Ještě si nakonec dovolíme uvést jména účinkujících: sólisté: J. Hudcová soprán, L. Horová ml. alt, J. Filip tenor, J. Vacek bas;

chrámový sbor: M. Bičišťová, B. Čečetková, K. Dušková, D. Holá, M. Chrudimská, H. Klečková, M. Klepačová, O. Krupská, K. Matoušková, B. Maueerová, L. Navrátilová, M. Novotná, M. Novotný, V. Trutnovská, M. Tučková, R. Schovánková, L. Suchánková, J. Hora, S. Hudec, V. Matoušek, L. Kruliš, F. Macháček, J. Novotný, M. Pešta, J. Verfl;

orchestr: J. Pilařová, M. Zummerová, V. Klouček, J. Novák, F. Trutnovský housle, F. Řezníček kontrabas, M. Filipová, J. Novotný flétna, M. Kubišta, J. Navrátil klarinet, V. Novotný, J. Vondráček trubka, B. Hezký, J. Hezký, S. Novotný trombon, V. Hezký tuba, P. Pícha tympány, L. Horová varhany a nastudování a B. Janeček dirigent.

- ný -

PŘEKVAPENÍ

Milé předvánoční překvapení přichystaly 14. prosince minulého roku svěřenkám našeho ústavu sociální péče studentky 1. ročníku Střední zdravotnické školy v Novém Bydžově. Pod vedením Mgr. Hany Valkounové, vyučující estetickou výchovu a ošetřovatelství, nacvičily a za hudebního doprovodu s velkým úspěchem našim svěřenkám přednesly pásmo vánočních písní a koled. Samy také vlastnoručně vyrobily krásné plyšové hračky, kterými udělaly našim chovankám opravdu velkou radost. Na závěr své milé návštěvy si se zájmem prohlédly náš ústav, ve kterém žije 90 mentálně postižených dívek a žen a informovaly se i o práci ošetřovatelek našeho ústavu.

Za jejich milý a ušlechtilý čin jim vřele děkujeme a přejeme mnoho úspěchů ve studiu.

ing. Sl. Štefan,
ředitel ÚSP Skřivany

PODĚKOVÁNÍ TJ SOKOL

Patříme do generace Bydžováků, která pamatuje mnohé koncerty a různé kulturní akce kdysi pořádané v Bydžově. Zdá se, že minulý rok členové TJ Sokol se snažili pořádání koncertů a kulturních pořadů obnovit. Měli jsme možnost slyšet koncert na počest 150. výročí narození Jana Maláta. Na programu byla opravdu mistrovská díla předních světových skladatelů. Na cello hrál Bohumil Malotín, na flétnu studenti pražské konzervatoře Petr Veverka a Jan Novotný, oba žáci profesora Františka Malotína. Na klavír je doprovázela Ladislava Kvapilová.

Druhý koncert byl věnován hudbě dechové. Známá Podkověnka nám zahrála starší oblíbené písničky, při kterých si ale každý rád zavzpomínal. Hrály se také skladby Karla Vacka. Ten měl k Bydžovu hezký vztah. Potvrdil to i jeho syn, který část koncertu dirigoval a o otci také vyprávěl.

Třetí koncert byl pořádán k 70. narozeninám operního pěvce Jiřího Zahradníčka, našeho rodáka. Jiří nepřijel sám. Vzal do svého rodného města kolegy z Národního divadla, sopranistku Jitku Soběhartovou, basistu Dalibora Jedličku a dirigenta Jaromíra Šalamouna. Ten zpěváky celý večer doprovázel na klavír. Na jejich repertoár hned tak nikdo nezapomene. Všichni umělci naše poděkování, které jsme projevili silným potleskem, odměnili mnoha přídavky.

Čtvrtý koncert, který byl krátce před vánocemi, dokázal opravdu navodit vánoční náladu. Zpíval zde pěvecký chlapecký sbor BONI PUERI. Členy sboru jsou chlapci od nejnižších tříd základní školy až po studenty vysokých škol. Poslouchat chlapce, když zpívají, je opravdu umělecký zážitek. Měli jsme možnost slyšet koledy a písně i z různých zemí. Všemi koncerty nás mile provázel pan Smutný.

Pro nás, staré Bydžováky, bylo příjemné zjištění, že kvalitní kultura bývala a je v našem městě vždy vyhledávána. Ukázalo se to i ve vzestupné návštěvě posluchačů na uvedených koncertech. Věříme, že také zájem bude vzrůstat hlavně u mladé generace a že Bydžov kulturním městem zůstane.

A proto děkujeme TJ Sokol za krásné večery a máme prosbu.

„Nechť je takových koncertů v Bydžově v sokolovně více."

VJ AL

VÁNOČNÍ SETKÁNÍ

Dne 16. 12. 1993 uspořádal okrsek Centra sociální pomoci a služeb v Novém Bydžově vánoční setkání pro naše starší a osamělé spoluobčany.

Besídku zajistily pracovnice okrsku s vedoucí H. Hanušovou, s programem vystoupily děti ze ZŠU. S našimi pečovanými přišel pohovořit pan starosta Šprinc. Při pohoštění, na kterém se podílel finančně Městský úřad, si všichni popovídali, zavzpomínali a popřáli hodně zdraví.

Věřím, že takových setkání uskutečníme v příštím roce daleko víc, abychom měli všichni k sobě blíž.

Helena Vostrovská,
ředitelka CSPS

Prkna, která znamenají svět

Je to staré a známé označení pro divadelní jeviště, ale v dnešním světě televize, satelitů, videa a Jurských parků se zdá trochu staromódní. Přesto se ale parta děvčat a chlapců, vlastně už slečen a mladíků z 8. A v Základní škole v Karlově ulici, shodla na tom, že by nebylo marné si toto úsilí ověřit v praxi. Alespoň si k těm divadelním prknům malinko přičichnout. A tak, že se bude hrát divadlo pro mladší kamarády, pro naše 1.—4. třídy a pro mateřské školy z Nového Bydžova a blízkého okolí. A hned také padl název. Popelka! Práce se rozjela ihned. Jedna parta napsala scénář, a když jsem viděl napsaných 8 obrazů, vlastně původně 9, nevěřil jsem, že to lze za dva měsíce zvládnout. Ale nadšení pro věc a vymýšlení kostýmů a dotváření scény bylo obdivuhodné. A tak po hodinách zkoušek, hledání hudby, shánění rekvizit a malování kulis byla 20. prosince v Divadelním klubu premiéra.

Nejprve se hrálo pro naše prvňáčky a druhé — čtvrté třídy. Bylo zajímavé pozorovat, jak děti pozorně sledují, co se na jevišti děje. A možná, že řada z nich viděla hrané, živé divadlo poprvé. Nebylo tam sice všechno tak jako v televizi, ale zato mohly děti zazpívat Popelce písničku pro potěšení, mohly pomoci se shánění prince, který se zatoulal, a fantazií si mohly dotvořit obraz pohádky.

Ale to hlavní asi bude to, že se parta mladých lidí dala dohromady a pracovala pro dobrou věc. Herci se naučili kázni a nakonec i odpovědnosti k partě, obětavosti a odvaze vystoupit před spoustou lidí. Poznali krásný pocit pracovat a udělat něco pro mladší kamarády, poznali, jak je hezké dávat.

A malí kamarádi? Ti si jistě z pohádky odnesli vědomí, že je dobře na světě, když vítězí láska. A protože to bylo představení ve vánočním čase, rozběhli se po skončení představení herci mezi děti mateřských škol a každý „prcek" si odnesl ještě „vánoční lízátko" s přilepeným stromečkem, který dostal od Popelky nebo od macechy či holoubka.

Lze jen našim hercům přát, aby je láska k divadlu a české řeči neopustila a aby vždy v dalším životě obětovali svůj volný čas jen ve prospěch dobré party a pro dobrou věc.

Karel Bodešínský,
ZŠ Nový Bydžov,
Karlova ulice

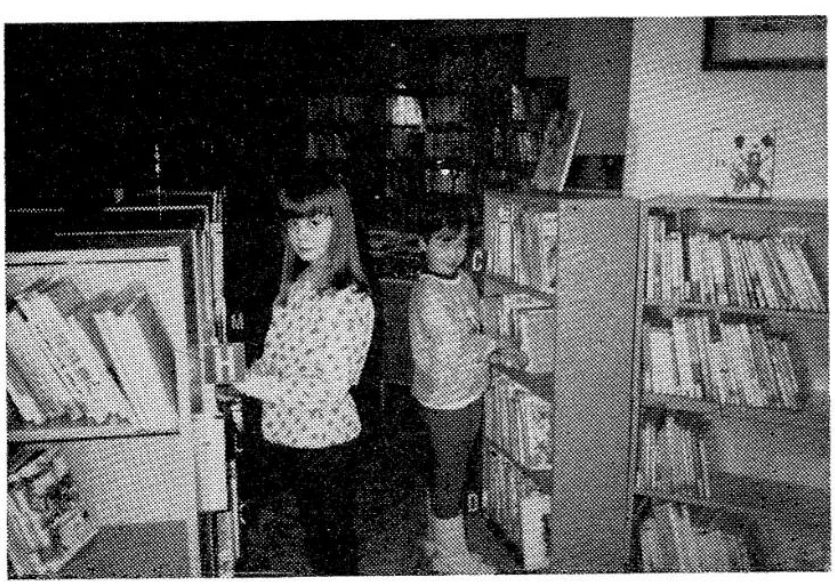
KRÁSNÉ HUDEBNÍ ODPOLEDNE

Dne 19. ledna 1994 přijeli k nám do základní umělecké školy koncertovat mladí muzikanti. Obzvláště rádi jsme uvítali našeho bývalého žáka trumpetistu Vojtěcha Novotného, nyní čerstvého absolventa pardubické konzervatoře. S ním přijeli jeho dva spolužáci, hráč na trubku Jaroslav Zavřel a klavíristka Gabriela Zelinková. Klavírní doprovazečkou obou trumpetistů byla profesorka pardubické konzervatoře paní Jana Mičulková.

Účinkující si připravili program v rozpětí od baroka až po 20. století. Zazněly v něm skladby J. S. Bacha, J. Haydna, J. N. Hummela, W. A. Mozarta, B. Martinů a P. Hindemitha. Všichni sólisté se svých partů zhostili na výbornou. Zejména Vojtěch Novotný v předvedených skladbách uplatnil svůj ušlechtilý tón a hráčskou vyspělost. Celkové vyznění uváděných děl bylo umocněno brilantními klavírními doprovody paní profesorky Mičulkavé.

Škoda, že se tohoto hezkého koncertu ve větší míře nezúčastnila novobydžovská veřejnost. V sále převládali učitelé a žáci ZUŠ a pár rodičů. Několik míst zůstalo zbytečně prázdných. Přestože plakáty visely po městě i v obou základních školách, Bydžováci nevzali tento koncert na vědomí. Je to jejich škoda, protože se připravili o hezký zážitek.

(jf)

Městská knihovna
v nových prostorech

Městská knihovna v září loňského roku uzavřela oddělení pro dospělé čtenáře a v říjnu oddělení pro děti a mládež. Důvodem uzavření obou půjčoven bylo stěhování knihovny do nových prostor.

V této době byla provedena aktualizace celého fondu knihovny. Celkem bylo z fondu vyřazeno 2 716 svazků knih, které byly zastaralé, opotřebované nebo duplicitní. Nových knih bylo nakoupeno a zpracováno 1 074.

Po ukončení aktualizace provedly pracovnice knihovny generální úklid v nových prostorách. Poté nastala fáze vlastního stěhování celého fondu. Nejprve bylo přestěhováno oddělení pro dospělé čtenáře. Dále následovaly úpravy v oddělení pro děti a mládež, aby mohl být následně přestěhován fond tohoto oddělení.

Dne 3. ledna 1994 byla knihovna slavnostně otevřena za přítomnosti čtenářů a dalších hostů z Okresního

úřadu a z Okresní knihovny v Hradci Králové. Svou činnost zahájila knihovna 4. 1. 1994.

Statistické údaje za rok 1993:

Čtenáři a návštěvníci:

Oproti loňskému roku klesl počet registrovaných čtenářů, což přičítám uzavření knihovny začátkem září. Naopak v oddělení pro děti a mládež počet čtenářů stoupl o 250 čtenářů i přesto, že byla knihovna uzavřena. Je to důsledek náboru čtenářů na obou základních školách, pořádaných besed a přednášek v knihovně.

Výpůjčky:

Oddělení pro dospělé čtenáře:

naučná pro dospělé: 15 184 sv.
krásná pro dospělé: 24 877 sv.

Oddělení pro mládež:

naučná: 1 440 sv.
krásná: 6 813 sv.

Na závěr bych ráda poděkovala všem, kteří nám při stěhování knihovny pomáhali.

D. Strnková,
ředitelka knihovny

NA PRAHU SLETOVÉHO ROKU

Čtyři měsíce a několik dní už nás dělí od největšího svátku sokolstva — od XII. všesokolského sletu. Přesto, že se vyskytuje řada potíží způsobovaných těmi, kteří po čtyřicet let sokolskou myšlenku rdousili a ničili (a mají dodnes na všech stupních vliv), přece jenom slet bude. Po pětačtyřiceti letech nucené nečinnosti nemůže být však v takovém rozsahu, jakým byl třeba poslední — XI. slet. Sletový rok byl vždycky záležitostí celého národa. Slety měly stále stoupající úroveň a tendenci. Však je ještě dost těch, kteří ty doby pamatují. Ale pro ty, kteří stále ještě říkají, že to asi tak nebylo, pro ty všechny jen malou ukázku toho, jakým svátkem českého národa slety byly, přehlednou tabulku o tom, jak počet cvičících stoupal, jak se rozšiřovala cvičební plocha, až se vybudoval největší a nejkrásnější stadión na světě. Tato čísla není možno ani manipulovat ani popírat, to jsou cifry vzaté ze skutečnosti. Čtěte — přemýšlejte a pak si položte otázku: „Kam došel náš národ ve své morální devastaci? Kam se nechal dovést? Nezavinili jsme si to tak trochu také sami? A jsme ještě vůbec schopni žít podle myšlenky, která byla českému národu vlastní, která dokázala takové tělovýchovné a kulturní počiny uvést v život a které nám záviděl celý kulturní svět?"

JEDENÁCT VŠESOKOLSKÝCH SLETŮ V ČÍSLECH

Slet	Rok	Sletiště	Plocha v m²		Počet cvičících	Účast v průvodech	Název scény	Co bylo nové
			areálu	cvičební plochy				
I.	1882	Střelecký ostrov	2 400	1 200	720	1 572	—	
II.	1891	Stromovka	60 000	12 505	2 310	5 600	—	cvičení s hudbou
III.	1895	Letná	64 800	16 000	4 287 mužů 715 dor. - 40 jezdců	7 533	—	poprvé dorost, jízda
IV.	1901	Letná	66 600	21 576	6 705 mužů 1 988 dor. - 867 žen	11 000	—	poprvé ženy
V.	1907	Letná	109 858	36 428	12 900	12 650	Husité (Šach. turnaj)	mezinárodní závod - scéna
VI.	1912	Letná	139 650	46 947	32 527	22 412	Maratón	Slet slovanského sokolstva
VII.	1920	Letná	128 669	47 200	95 855	76 800	Stavba sochy Svobody	cvičení vojska, I. slet dorostu
VIII.	1926	Strahov	460 000	63 345	143 863	81 160	Kde domov můj	scéna na Vltavě, středoškol. hry
IX.	1932	Strahov	asi 600 000	63 345	188 004	*) 3 prův. 104 600	Tyršův sen	starší muži
X.	1938	Strahov	asi 600 000	63 345	348 086	**) 4 prův. 205 762	—	rej žen
XI.	1948	Strahov	asi 600 000	63 345	585 000	***) 2 prův. 162 715	—	cvičení ROH, sletové dožínky

*) středoškoláci, dorost, členstvo **) středoškoláci, žáci, dorost, členstvo ***) dorost, členstvo

TJ SOKOL Nový Bydžov

Páter Arnošt Mališ

(* 29. 12. 1910 - † 26. 12. 1958)

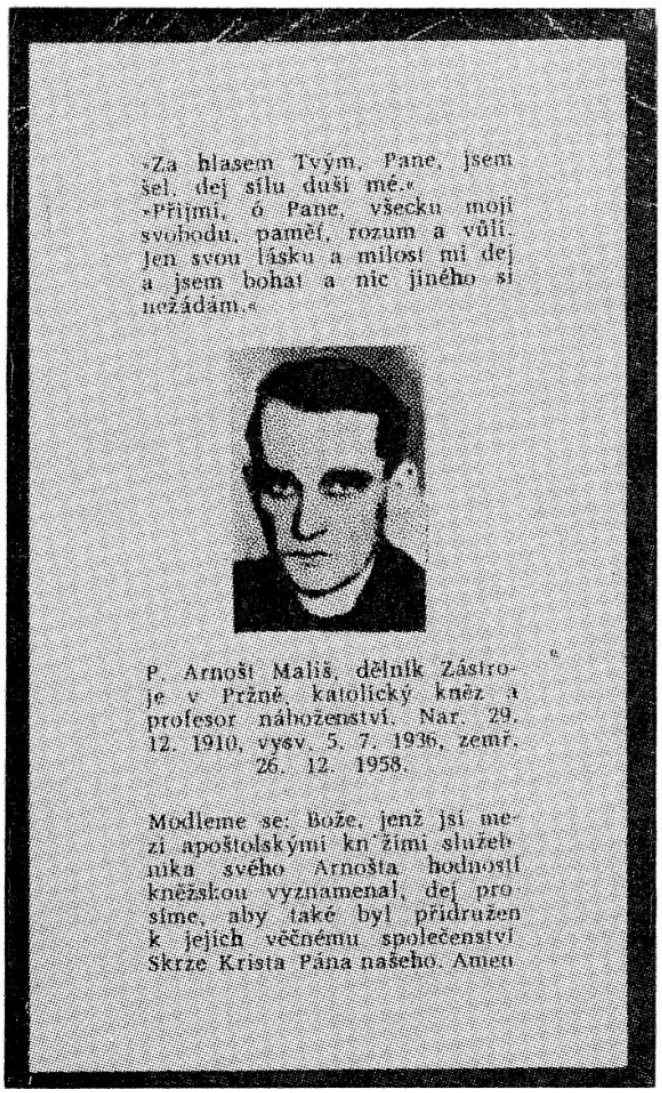
Můj bratr Arnošt Mališ, římskokatolický kněz a profesor náboženství, se narodil 29. 12. 1910 ve Frýdlantě nad Ostravicí. Studoval nejdříve na lékařské fakultě v Brně a při úmrtí otce se rozhodl přejít na teologickou fakultu vratislavské diecéze ve Vidnavě.

Po vysvěcení působil na gymnáziu v Bohumíně. V r. 1938 byl pověřen předáním města polské okupační armádě. Po okleštění slezské diecéze byl „zapůjčen" diecézi královéhradecké. Nejdříve působil v Josefově, pak v Jilemnici, nejdéle pak v Novém Bydžově. Zde během protektorátu významným způsobem podporoval v rámci odboje partyzány. Po osvobození jako člen okresního výboru se zasloužil o rozšíření nemocnice a vybudování domova důchodců v Chotělicích.

V r. 1947 byl přeložen na gymnázium v Jičíně. Ihned po komunistickém puči v únoru 1948 pocítil zvýšenou pozornost StB o svou osobu. Zdrojem této pozornosti byli někteří komunističtí soudruzi z blízkého Nového Bydžova. Opakovaně byl upozorňován na možnost své internace, a to bývalo i důvodem, že při moji občasné návštěvě jsme přespávali mimo Jičín.

Tato skutečnost urychlila rozhodnutí mého bratra vrátit se do slezské diecéze. Představitel diecéze v Českém Těšíně Dr. Onderek chtěl původně bratra za svého sekretáře. Bratr mezitím založil časopis „Slezský katolík" a stal se jeho odpovědným redaktorem a navíc mu byla svěřena výuka náboženství na gymnáziu v Orlové. Bydlel na faře a setkal se tam s farním zaměstnancem, který měl být souzen pro svou kolaborantskou činnost v době německé okupace za protektorátu. Když bratr zjistil, že tento člověk navíc spolupracuje se Státní bezpečností, vše oznámil písemně prelátovi Dr. Onderkovi a žádal jeho odvolání nebo své přeložení.

Vzápětí na to byl 15. prosince 1948 zatčen. Po tvrdé vyšetřovací vazbě byl 8. 6. 1949 odsouzen v Brně na 1 rok vězení a 30. 11. 1950 v Praze na Pankráci na 12 měsíců těžkého žaláře s peněžitým trestem, konfiskací veškerého majetku a ztrátou občanských práv pro zločin velezrady. Ve zdůvodnění bylo uvedeno: neohlášení protistátní skupiny, jejíž členka byla u něj u zpovědi; udržování ilegálních a protistátních styků s pány Tigridem a Chudobou; údajná nabídka zprostředkování ilegálního odchodu onomu farnímu zaměstnanci v Orlové; rozšiřování papežské encykliky „Divini Redemptoris" o bezbožeckém komunismu, vánočního poselství papeže Pia XII. a Memoranda katolického episkopátu vládě československé a konečně protiprávní držení zbraně, kterou mu věnoval generál Šindler v upomínku na spolupráci při osvobození Nového Bydžova. Všechny tyto argumenty byly vymyšleny.

Následovala kalvárie věznic - Brno, Moravská Ostrava, Pankrác, Valdice, Mírov a v nich drastické zacházení zejména s knězi za éry ministra Čepičky. Vrcholem všeho bylo, když shora zmíněný farní zaměstnanec z Orlové byl pověřen vysokou funkcí ve správě Slezské diecéze a později poutního místa Sv. Hory u Příbrami. Během krátké doby zdefraudoval značné finanční obnosy, byl za to odsouzen na 22 let vězení a nakonec byl dán na Mírově do stejné cely k bratrovi. I zde zůstal konfidentem bezpečnosti a jeho obětí se stal jeden hodný dozorce, který doručoval vězňům nelegálním způsobem balíčky potravin. Za těchto nesnesitelných podmínek se bratr dobrovolně přihlásil do jáchymovské věznice. V jáchymovských dolech pracoval v mlýnech uranové rudy (tzv. Vatikán — byli zde koncentrováni kněží) bez jakýchkoliv bezpečnostních opatření.

Po velkém úsilí byl propuštěn v květnu 1956 s podlomeným zdravím domů. Bezpečnost mu povolila vykonávat práci pomocného dělníka, později skladníka kovodružstva Zástroj v bývalé pile v Metylovicích u Frýdlantu nad Ostravicí. V zaměstnání byl ne-

ustále sledován a každý týden se musel hlásit na policii.

Za stresových podmínek, když se dozvěděl o možnosti návratu do věznice, zemřel náhlou smrtí 26. 12. 1958 ve Frýdlantě. V tento den, kdy očekával můj příjezd z Prahy, našla ho naše maminka ráno na kolenou u jeho lůžka mrtvého. V den jeho pohřbu byla zastavena v kovodružstvu práce a všichni spoluzaměstnanci se zúčastnili posledního rozloučení.

V březnu 1991 bylo ministerstvem spravedlnosti zveřejněno v novinách jeho jméno v seznamu těch, kterým nemohlo být doručeno rozhodnutí o plné rehabilitaci.

Zemřelý bratr P. Arnošt Mališ byl po všech stránkách vysoce kvalitním člověkem, který se dovedl do krajnosti obětovat pro potřeby svých bližních. Ve svých mimořádných schopnostech a talentu, který nemohl plně rozvinout, jednoznačně předvídal po druhé světové válce nebezpečí bolševizace našeho národa, což bylo důvodem jeho dočasné politické angažovanosti. Byl velkým synem církve i své vlasti a také důsledně a za všech okolností vydával svědectví pravdě a spravedlnosti, posiloval své okolí a dokázal za své přesvědčení věrně obětovat svou osobní svobodu i život.

MUDr. František Mališ

ZA HLASEM TVÝM, PANE, JSEM ŠEL...

Pater Arnošt Mališ přišel do Bydžova začátkem války jako katecheta. Vyučoval náboženství na gymnáziu i na měšťanských školách, či jak se za války říkalo, na hlavní škole. Nebydlel na děkanství, ale měl svůj pokoj v ulici u sokolovny. Stravoval se v hostinci Na kopečku, ve studentské hospodě paní Mrázové.

V Bydžově, zvyklém na vzdělaného, ale autoritativního scestovalého děkana Arnošta Mádle, který začátkem války zemřel, působil prof. Mališ a s ním i o několik let mladší Pater Josef Pípal jako dvojice obrozenců, která v krátké době získala sympatie a respekt zejména mladé a střední generace věřících pro svou toleranci (dnes bychom řekli ekumenický postoj) i v řadách nekatolické a ateistické veřejnosti. Zatímco P. Pípal byl více zaměstnán pastoračními povinnostmi jako administrátor farnosti, přicházel P. Mališ více do styku se středoškolskou mládeží, ale i s místní inteligencí. Děti a studenti jej milovali.

Činnost P. Mališe za války byla činností statečného a uvědomělého vlastence, který v závěru války pečoval o partyzány i uprchlé zajatce, skrývající se v okolních lesích, Rusy, Francouze, Čechy. Zásoboval je léky, oblečením, organizoval sbírky. Jeho kázání „na desáté" studentské mši každou neděli, navštěvované školní mládeží, inteligencí a spíše mužskou populací, byla lekcí morální posily a naděje. Byly to filozofické úvahy, které pomáhaly vnímat svět v naději na vítězství pravdy a svobody. Na konci války, ve dnech Květnové revoluce, která začala v Bydžově již 2. 5., aby zas rychle skončila, se dobrovolně stal rukojmím Němců, kteří převzali znovu město, aby ostatní zadržení mohli odejít domů.

V poválečné době se zapojil do politického života v Lidové straně. Obklopen studentskou, středoškolskou i vysokoškolskou mládeží a mladou inteligencí — sám byl v té době pětatřicetiletý — byl duchovním vůdcem protikomunistické opozice, přestože i s komunisty, svázanými v té době ještě demokratickými poměry, dokázal vycházet v dobrém. Pro město získal prostředky na stavbu budovy Interny nemocnice, od UNRY (tak se to říkalo) prostředky na stavbu mlékárny, pozdějšího PMV v ulici ke Sloupnu. Byl duchovním rádcem 2. skautského chlapeckého i 2. dívčího oddílu, které měly své klubovny v nedávno zbouraném „zádušním domě". Z poloviny sám zaplatil stavbu skautské chaty v „zádušním lese" mezi Měníkem a Vysočany. Byla pro nás místem sobotních a nedělních výletů, které jsme konali ještě několik let po únoru 1948, dávno potom, co byla skautská organizace rozpuštěna. Chatu si pak přivlastnilo město, které z ní vybudovalo jakési kabiny u Kněžovky, když bylo zničeno městské koupaliště na Cidlině v místech dnešního zimního stadiónu. Vzpomínám, jak nás čtrnácti a patnáctileté skautíky učil jezdit na svém motocyklu NSU na silnici u Borku. Na něm jsem s ním jezdil jako „asistent" na ryby pod Vysočany, ke Starým Nechanicím, k Ohništanům. Věděl, kam vývoj spěje, jezdil po předvolebních schůzích a varoval, varoval zejména venkov, který neuvěřil a zasloužil se o neblahý výsledek voleb v roce 1946. Komunisté, kteří se v únoru 1948 chopili moci, mu to nezapomněli. Myslím, že ještě v tom roce byl uvězněn a strávil potom 8 let v nejhorších komunistických žalářích.

Bylo to někdy v červnu nebo červenci 1957. Bylo nás několik vysokoškoláků, chlapců a děvčat, v merendní kanceláři, kde jsme připravovali poslední 129. studentskou merendu. Tu pojednou kdosi přiběhl a volal: „Přijel pan profesor Mališ! Je u Haltufů." Pocítili jsme všichni radost a touhu se s ním uvidět. Vyslána delegace k Haltufovům. Vrátila se po půlhodině smutná. Přijel jen na motocyklu na chvíli a už odjel. Za rok již jen smutná zpráva o smrti vynikajícího člověka, kněze, učitele, který po komunistickém žalářování pracoval jako dělník na pile v blízkosti svého rodiště. Zemřel na sv. Štěpána 26. 12. 1958.

Jistě v Bydžově žijí starší pamětníci P. Mališe, kteří jej vnímali již jako dospělí lidé, a mnohý z nich by mohl doplnit nebo opravit moje svědectví. Bylo by to vhodné, stejně jako by bylo vhodné, aby památka vzácného člověka byla ve městě trvale zachována.

Ing. Jindřich Bradna

Nový Bydžov. Partie z vestibulu radnič-ího..

Kolorovaná pohlednice vydaná v roce 1915 nákladem novobydžovského knihkupce Ladislava Boháčka.

ZÁPIS DĚTÍ

DO MATEŘSKÉ ŠKOLY PALACKÉHO UL. V NOVÉM BYDŽOVĚ

probíhá v měsících BŘEZEN — KVĚTEN (školní rok 1994—95)

Naše škola dětem nabízí:

Logopedická péče: individ. péče pro drobné vady řeči
individ. péče speciální pro děti s těžšími vadami řeči

Péče o děti alergiky a děti s častým onemocněním cest dýchacích:

Speciální péče: rehabilitační cviky
hra na zobcovou flétnu
inhalace
odpočinek v protialergických lůžkovinách
filtrační jednotka čistí vzduch 2× denně v prostorách třídy

I. třída: adaptace dětí na kolektiv
pohybová a taneční výchova

II. třída: příprava dětí na školní docházku
základy anglického jazyka
základy hry na zobcovou flétnu

Filtrační jednotka čistí a osvěžuje vzduch ve všech prostorách budovy, které slouží k odpočinku dětí.

BYDŽOV V PROMĚNÁCH STALETÍ

Titulek, který jistě upoutá každého pravověrného Bydžováka. A tedy oč vlastně běží? Velká řada našich rodáků má stálý zájem o historii svého města, chce vědět víc o tom, co bylo v blízké i daleké minulosti našeho města zajímavé, jak kvetlo a upadalo město na Cidlině, kde většina z nás po celý život bydlí.

Konečně dojde nyní na to, že se o svém městě dovíte všechno, co je předmětem vašeho zájmu. TJ Sokol v rámci své kulturní činnosti pokračuje ve svých středečních přednáškách, které v minulém roce měly takový ohlas, a ve třech večerech uspořádá cyklus přednášek o historii našeho města. Přednášet a doprovázet přednášky řadou diapozitivů bude prom. historik a ředitel bydžovského muzea Jaroslav Prokop.

Přednášky budou jako vždy v malém sále bydžovské sokolovny zase ve středu od 18 hodin. Poznamenejte si data, kdy přednášky můžete navštívit. Tedy zahájení bude 23. března, středa v 18 hodin — a pak ještě 13. dubna a 4. května.

TJ Sokol Nový Bydžov,
vzděl. odbor

SAZKA A REALITY

8. února 1994 byla otevřena SÁZKOVÁ A REALITNÍ kancelář Jaroslava Kvasničky v Novém Bydžově, Marka Bydžovského, čp. 1140 (za prodejnou ovoce a zeleniny paní Vaníčkové).

Tato nová provozovna bude hlavně vyhovovat sázejícím, kterým na základě systému ON — LINE umožní sázet ještě půl hodiny před tahem jakékoliv sázky.

Dále kancelář zajišťuje oceňování a prodej nemovitostí včetně zajištění výpisu z katastru nemovitosti na Katastrálním úřadě v Hradci Králové a inzerci všeho druhu.

Provozní doba:

SAZKA	**Po — Pá**	**7.00—12.00**	**13,00—18.00**
	So — Ne	**7.00—12.00**	
REALITY	**Po — Ne**	**7.00—12.00**	

Těšíme se na Vaší návštěvu a přejeme Vám mnoho štěstí ve hře!

Jaroslav Kvasnička

OZNÁMENÍ

MUDr. STANISLAV KELTNER si dovoluje oznámiti, že v pondělí dne 21. února 1994 otevřel soukromou zubní ordinaci v Revoluční ulici č. 217 (proti sokolovně).

PŘED 425 LETY

Před 425 lety začala v dějinách našeho města další významná kapitola. Původně královské město založené nedlouho před rokem 1305 pokleslo už v roce 1325 pro dluhy krále Jana Lucemburského mezi města poddanská a teprve výkupem z poddanství dne 6. ledna 1569 se znovu vrátilo mezi města královská. Výkupem z poddanství se Nový Bydžov stal svobodným královským věnným městem s povinností odevzdávat ročně do pokladny české královny 50 kop českých grošů. Mimo to musel platit berně a posudné do královy pokladny. O výkup z poddanství měl velké zásluhy Marek Moravec Bydžovský z Florentina (1540—1612), sedmináobný rektor Karlo-Ferdinandovy univerzity, matematik, astronom a kronikář, který ve prospěch rodného města využil osobní přízně krále Maxmiliána II.

Léta páně tisícího pětistého šedesátého devátého ve čtvrtek den svatých tří králův stala se jest smlouva dobrovolná, trh celý a dokonalý, z jistého poručení a na místě jeho milosti císařské, pána našeho nejmilostivějšího, skrze pány jeho císařské milosti rady zřízené komory v království Českém s jedné a moudrými a opatrnými purgmistrem a konšely, staršími obecními i vší obcí města Nového Bydžova strany druhé a to taková, že sou tíž páni raddi na místě jeho milosti císařské dotčeným purgmistru, konšelům, starším obecním i vší obci města Nového Bydžova a budoucím jich trhem pravým dědičným prodali město Nový Bydžov s předměstím, krámy masnými, váhou, clem z vín a piv hostinských a jiných věcí, kteréž se do nadepsaného města nebo z něho vezou, ves Chudonice, ves Vysočany, ves Zachrašťany, vsi celé a v Libni jeden dvůr kmetcí s lidmi osedlými i neosedlými, z těch gruntův zběhlými, s sirotky a spravedlnostmi jich všemi a všelijakými, s dvory kmetcími, s platem, s dědinami vornými i nevornými, s lukami, zahradami, porostlinami, lesy: chlumem, zachrastským, nad wražďany, doubravkou, hájem zadražským, krčmami vejsadními, s jednou ve vsi Zadražďanech, druhou ve vsi Zachrasťanech a třetí v Vysočanech, valchou, řekou, rybníky: vysockým, velkým, Zachrasťanským sil-

ničným, vesním a spodním, Zábědovským vrchním, prostředním a spodním, vraždou a zadražskými, haltýři, kurmi i s jiným vším a všelijakým téhož města a vsí příslušenstvím, s plným panstvím, v týchž mezech a hranicích, jakž jest na J. M. císařskú po někdy Henykovi Šťastným z Valdsteina právem manským a lenním připadlo, a on Henyk Šťastný v držení pod léno a užívání byl a to jmenovitě za deset tisíc kop grošův českých; však s touto znamenitou při tom vejminkou, jestliže by se na panství a gruntech Bydžovských jakéžkoli hory, kovy, žádných ovšem nevymiňujíc, neb pokladové zjevili, ty sobě jeho M. císařská dědicům J. Mti a budoucím králům českým se vším, což k panování hor náleží a potřebí jest, s všelijakými regály, též i lovy na zvěř vysokou, tak černou jako červenou, totižto na jeleny, laně, srny, medvědy, svině divoké se vší vrchností pozůstavovati a vymiňovati ráčí. Nad to vejš oni Bydžovští každého roku mimo berně a posudní platu komorního do komory její Mti císařové jakožto králové české, jakž revers jich, kterýmž sou se jeho milosti cís. zapsali, to v sobě šíře obsahuje a zavírá, počnouc při svatém Jiří nejprvším padesáte kop gr. čes. dávati a vyplňovati i všecky ty povinnosti jako jiná města věnní J. Mti králové české zastávati povinni budou nyní a na časy budoucí a věčné. Též oni Bydžovští mocí míti nemají věčných a nových platův ani cel, mejt, robot a jiných poplatkův na poddané ani jiné ukládati, než jednoho každého z nich při starobylém platu, obyčeji a zvyklosti, jakž od starodávna bylo, zanechati. Co se pak vrchnosti duchovenství dotýče, ta také v moci JMti císařské dědicův a budoucích králův českých zanechána býti má. Kterúžto summu svrchu dotčenou takto vyplniti a zaplatiti oni Bydžovští mají, nejprv hned při postoupení jim nadepsaného panství Bydžovského mají a povinni jsou dáti a vyčísti rentmistru JMti císařské polovici též summy, totiž pět tisíc kop groš. čes. A druhou polovici dáti a zaplatiti mají a povinni sou na den sv. Jiří nejprve příštího, neb dvě neděle potom konečně. A pakkli by tomu dosti neučinili a takové summy poslední na hotově do ouřadu rentmistrovského neodvedli, aby JMt císařská ráčil míti plnú moc a právo v též panství Bydžovské se jedním komorníkem pražským od desk zemských uvázati, je držeti a jako své vlastní prodati aneb směniti. A páni raddi JMti císařské komory české mají a povinni sou jim Bydžovským výš jmenovaného města a vsí postoupiti a lidi v člověčenství uvésti. JMti císařská nadepsané město a vsi se vším a všelijakým jich příslušenstvím, tak jak sou na JMt jakožto krále českého právem manským a lenním po často psaném Henykovi Šťastném z Vallsteina připadli a nejináč z desk dvorských vymazati, a do desk zemských i s touto smlouvou vložiti dáti povinnen bejti ráčí. A též město a vsi již více manské bejti nemají, než zpupné a dědičné na budoucí a věčné čtsy. A JMt císařská, kdyby oni Bydžovští neb budoucí jich z toho statku vejš psaného, buď ze všeho neb na díle, jakýmkoli způsobem a právem od kohokoli vyvedeni byli, správou statky svými dědičnými, kteréž v tomto království jmíti ráčí, třetinou vejš, jakž země za právo má, povinnen býti ráčí. A na potvrzení toho svrchupsaní páni raddi prodávající pečeti své vlastní a purgmistr, konšelé i všecka obec města Nového Bydžova pečeť města jich k této smlouvě dali sou přitisknouti, kteréž sou dvě v jednostejná slova napsané. Jedna při komoře JMti císařské zůstává, a druhá Bydžovským dána jest. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

POSLEDNÍ STANICE

M. A. Nováková-Nevyjelová

Poslední stanicí bude samota...
Po koberci tesknic půjdeme spolu do komnaty předků,
tak tiché, přetiché,
abychom si u jejich velebnosti
padly do náruči, tiše vzlykajíce.
Po prošlapaných kobercích života
půjdeme spolu do komnaty předků
k jejich sluncem vybledlým portrétům,
ale i přes nános prachu je všechny poznám,
i moje samota je pozná
a zaraduje se se mnou.
Vím to, že všichni na mne pohlédnou
ne prázdnýma očima odevzdanýma životu,
ale velikýma očima lásky,
všudypřítomné a všeodpouštějící
jako země, z níž jsme vyšli
a která si nás žádá.
Vždycky si nás žádá
pro svoji velikost od věků do věků.
I ona už po mně vztahuje ruce,
které mi až teď občas klade na rameno.
Ale obě víme,
ještě ne — ještě musím počkat na samotu
čekající na mne na poslední stanici.
Možná, že se tak bude podobat novobydžovskému nádraží
s truhlíky květin, čekající a přešlapující na jeho peroně,
aby mě už nikdy neopustila,
samota, má poslední družka,
a abychom spolu vstoupily do komnaty předků
tichými kroky, s tichými, ale neutichlými srdci,
která dokavad buší,
všichni moji předkové žijí
a jejich komnata ožije jejich dechem,
jejich myšlenkami, jejich hlasy
a vespolu si řekneme,
že tisíckrát stálo za to sejít se
kdysi dávno či právě teď,
kdy mě líbá samota,
poslední upřímná přítelkyně života,
a radostně jí žehnám.

Soudobá přitištěná pečeť města Nového Bydžova

Fotoarchív muzea

V roce 1593 byli Bydžovští na shromáždění zástupců královských měst přijati do třetího stavu a tím získali právo účasti na zemských sněmech.

J. P.

LÉTO 1994

ŠPANĚLSKO — CAP SALOU
26. 8. —4. 9.
odjezd z Nového Bydžova
hotel s plnou penzí 7 990 Kč
apartmá 5 600 Kč
doprava bus OASA

FRANCIE — ST. TROPEZ
9. 9. — 18. 9. apartmá 5 250 Kč
16. 9. — 25. 9. apartmá 4 600 Kč
doprava lux. bus

BULHARSKO — NESEBAR
13 dnů busem, polopenze 6 700 Kč
11 dnů letecky, polopenze 9 400 Kč

ŠUMAVA, ORLICKÉ HORY
od 390—1 550 Kč

Informace: **CK EUROCITY,**
Čs. armády 9,
NOVÝ BYDŽOV
tel. 0448/23312

NAŠI MATRIKY

NAROZENÍ

1993

3. 12. **Marek Jiránek,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 892
3. 12. **Kateřina Ornstová,**
Nový Bydžov, Havlíčkova 128
3. 12. **Jan Ornst,**
Nový Bydžov, Havlíčkova 128
6. 12. **Kateřina Podrazilová,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 892
8. 12. **Pavel Hnát,**
Nový Bydžov, J. Jungmanna 1491
9. 12. **Dušan Čureja,**
Nový Bydžov, Jos. Mánesa 251
19. 12. **Monika Jablonovská,**
Nový Bydžov, Komenského 27
21. 12. **Michaela Vaníčková,**
Nový Bydžov, Luční 772
26. 12. **Markéta Sedláčková,**
Nový Bydžov, V. A. Friče 107

1994

1. 1. **Marek Demeter,**
Nový Bydžov, Dukelská 1409
3. 1. **Josef Tříska,**
Nový Bydžov, U jatek 878
13. 1. **Johana Kohoutová,**
Nový Bydžov, V. Kl. Klicpery 716
18. 1. **Kristýna Bunzáková,**
Nový Bydžov, Brigádníků 211
18. 1. **Lukáš Mařas,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 769
23. 1. **Sabina Cardová,**
Nový Bydžov, B. Smetany 1815
24. 1. **Martina Říhová,**
Nový Bydžov, U jatek 966
25. 1. **Kateřina Novotná,**
Nový Bydžov, B. Smetany 1791
26. 1. **Petr Kubánek,**
Nový Bydžov, J. Nerudy 1756
1. 2. **Ondřej Čejka,**
Nový Bydžov, Zábědov 57
2. 2. **Jiří Tomeš,**
Nový Bydžov, A. V. Friče 132
5. 2. **Beáta Šejnová,**
Nový Bydžov, Zábědov 31
7. 2. **Veronika Jonáková,**
Nový Bydžov, Revoluční 205
11. 2. **Jana Koláčková,**
Nový Bydžov, Karla IV. 99
12. 2. **David Schneider,**
Nový Bydžov - St. Skřeněř 38
12. 2. **Petr Doležal,**
Nový Bydžov, Metličanská 1103

SŇATKY

1993

18. 12. **Pavel Hájek,**
Nový Bydžov, Nová 1940
Jana Stejskalová,
Boharyně, Budín 20
18. 12. **Martin Vízek,**
Nový Bydžov, Tylova 382
Miluše Klozová,
Chlumec n. C. 44/III.
18. 12. **Ing. Zbyněk Vaníček,**
Nový Bydžov, Dr. J. Ezopa 1688
Monika Matálová,
Giraltovce, čp. 557

1994

15. 1. **Miloš Štejnar,**
Nový Bydžov, Husova 1165
Monika Rovenská,
Zdechovice 19
14. 1. **Dušan Šaroun,**
Libčany, Radostov 21
Miroslava Janouchová,
Nový Bydžov, Dr. J. Ezopa 1688
15. 1. **Ladislav Knytl,**
Nový Bydžov, Metličanská 1093
Eva Purmová,
Smidary 34
5. 2. **Radek Žampa,**
Nový Bydžov, Tovární 1357
Jitka Hrdá,
Skřivany 260
12. 2. **Kamil Macháček,**
Nový Bydžov, Třebízského 937
Lenka Urbanová,
Chlumec n. C. 620/IV.
19. 2. **Jaroslav Bouček,**
Vinary, Smidarská Lhota 36
Viola Bajzová,
Nový Bydžov, ČSA 1550
19. 2. **Pavel Vaněk,**
Žlunice 111
Ivana Vrcková,
Nový Bydžov, Erbenova 1217
19. 2. **Hynek Čtvrtečka,**
Nový Bydžov, Na Švarcavě 1259
Blanka Grimová,
Nový Bydžov, Merendní 1863
a
Radek Čtvrtečka,
Nový Bydžov, Na Švarcavě 1259
Kateřina Grimová,
Nový Bydžov, Merendní 1863

ÚMRTÍ

1993

16. 11. **Hana Kubecová,** 45 let
Nový Bydžov, 1. máje 169
16. 11. **Bohumír Hála,** 65 let
Nový Bydžov, Skochovice 129
20. 11. **Josef Hatla,** 50 let
Nový Bydžov, Pod kopečkem 580
18. 11. **Josef Dobozi,** 74 let
Nový Bydžov, B. Smetany 1216
23. 11. **Vladislav Bittmann,** 71 let
Nový Bydžov, J. Jungmanna 1589
24. 11. **Josef Lejsek,** 76 let
Nový Bydžov, Skochovice 75
1. 12. **František Louda,** 19 let
Nový Bydžov, Sukova 389
1. 12. **Miloslava Adamcová,** 82 let
Nový Bydžov, Dukelská 635
5. 12. **Marie Trnková,** 83 let
Nový Bydžov, Metličanská 1103
9. 12. **Marie Nosálová,** 86 let
Nový Bydžov, Dukelská 604
12. 12. **Anna Němcová,** 79 let
Nový Bydžov, Revoluční 503
14. 12. **Jaromír Kohout,** 72 let
Nový Bydžov, St. Skřeněř 56
15. 12. **Václav Zelenka,** 85 let
Nový Bydžov, Revoluční 683
15. 12. **Emilie Volejníková,** 79 let
Nový Bydžov, Merendní 1865
19. 12. **Anna Kebhartová,** 57 let
Nový Bydžov, U jatek 789
23. 12. **Josef Khorel,** 81 let
Nový Bydžov, Pivovarská 1012
26. 12. **Anežka Spudilová,** 89 let
Nový Bydžov, Na bělidle 743
28. 12. **Josef Oborník,** 74 let
Nový Bydžov, Skochovice 133
22. 12. **Božena Šarounová,** 85 let
Nový Bydžov, J. Mánesa 254
7. 12. **Otakar Kuzdas,** 30 let
Nový Bydžov, J. Fučíka 911

1994

6. 1. **Božena Zelenková,** 79 let
Nový Bydžov, Revoluční 683
6. 1. **Ladislav Pánek,** 59 let
Nový Bydžov, Na Otmarce 363
8. 1. **Blažena Vejrová,** 69 let
Nový Bydžov, B. Smetany 1463
29. 1. **Marie Javůrková,** 58 let
Nový Bydžov, J. Fučíka 891

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Městský úřad v Novém Bydžově pravidelně - jednou za dva měsíce. Odpovědný redaktor Jaroslav Prokop.

Adresa redakce: Městský úřad, 504 01 Nový Bydžov, tel. 23011.

Povoleno OK ONV v Hradci Králové pod čj. 2/88. Tiskne V. & A. Janata, Nový Bydžov. Náklad 1000 výtisků. Mimobydžovským zájemcům zasíláme časopis poštou.

Cena jednoho čísla 5,— Kč.

Uzávěrka příštího čísla 8. 4. 1994.